

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

The Development of Learning Activities of Buddhism Subject in Social Study, Religion and Culture Learning Area for Mathayom Suksa II Students By Using A Storyline Method

วัลยา ดวงใจ (Wallaya Duangjai)*

สิทธิพล อาจอินทร์ (Sitthipon Art-in, Ed.D.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป 3) พัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ โดยนักเรียนมีคะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/12 โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน จังหวัดขอนแก่น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 58 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน แบบสะท้อนผลการใช้แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความสามารถการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ประกอบด้วยฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต และปัญหา

ผลการวิจัยจริงที่ 1

พบว่า นักเรียนยังไม่ทราบขั้นตอนและวิธีการในการทำกิจกรรมอย่างชัดเจน และสมาชิกกลุ่มขาดความสามัคคี ไม่ช่วยเหลืองานกลุ่ม จึงนำปัญหาที่พบมาแก้ไขในวงจรที่ 2 พบว่ากิจกรรมมีความหลากหลาย ทำให้นักเรียนเข้าใจในกิจกรรมมากขึ้น แต่ละกลุ่มมีความสามัคคีและช่วยเหลือกันมากขึ้น ได้ชิ้นงานรายกลุ่มและรายบุคคล ผู้วิจัยได้สังเกตและนำมาพัฒนาในวงจรที่ 3 พบว่านักเรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้ดี ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด มีความร่วมมือร่วมใจภายในกลุ่มอยู่ในระดับดีมาก ได้ผลที่น่าพอใจ

2) นักเรียนที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 86.66 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 87.93 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3) นักเรียนที่ได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีคะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยร้อยละ 77.66 และมี

คำสำคัญ: การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การคิดวิเคราะห์

Key Words: The Development of Learning Activities, Learning Achievement, Analytical Thinking

* นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรและการสอน
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 86.20 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

Abstract

The objectives of this research were: 1) to develop Matayomsuksa 2 Students' learning activity, Buddhism Learning Unit, Social Studies, Religion, and Culture Learning Substance, by Story Line Learning Activity Management, 2) to develop learning achievement of students obtaining the story line knowledge management so that the students would have average score not less than 75%, and there would be 75% of students passing criterion, 3) to develop analytical thinking of students obtaining the story line knowledge management so that the student would have average score of analytical thinking not less than 70%, and there would be 70% of students and up, passing criterion. The target group using in this study included 58 Matayomsuksa 2/12 Students, Khon Kaen-wittayaon School, Khon Kaen Province, during the second semester of academic year 2010. The instruments using in this study were: (1) the Learning Activity Management Plan, (2) the Record Form of Teachers and Students' Instructional Behavioral Observation, (3) the Reflect of Usage in Learning Activity Management Plan, (4) the Learning Achievement Test, and (5) the Students' Analytical Thinking Ability Test.

For research findings, found that:

1) For development of learning activity, Buddhism Learning Unit, the researcher implemented the story line learning activity management including scene, characters, life style, and problem, the findings in cycle 1 found that the students didn't clearly know steps and technique for participating in activities, and the group members lacked of unity, so they didn't help their group work. Therefore, the problems were solved in cycle 2, found that there were various activities which easily comprehended, so the students had better understanding in activities. They had unity and helped each other more. The group report and individual report were obtained. The researcher observed and developed in cycle 3, found that the students could practice activities very well as well as finish their work on date due, and collaboration in group in "Very good" level, the findings were satisfactory.

2) The students obtaining the story line learning activity management, had average score of learning achievement capacity 86.66%, and there were 87.93% of students passing criterion which was higher than specified criterion.

3) The students obtaining the story line learning activity management, had average score of analytical thinking ability capacity 77.66%, and there were 86.20% of students passing criterion which was higher than specified criterion.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและแพร่หลาย อันเกิดจากอิทธิพลของข้อมูลข่าวสารที่มีการรับ-ส่งกันได้ง่ายและรวดเร็วมากขึ้น การศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคนในด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ค่านิยม และคุณธรรมช่วยให้คนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์

สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ มาตราที่ 6 ระบุว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ในปัจจุบันพบว่านักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย ไม่สนใจ ไม่เห็นประโยชน์และคุณค่าของเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ทั้งที่ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ การดำรงชีวิตของมนุษย์ ทั้งในฐานะปัจเจกบุคคลและการอยู่ร่วมกันในสังคม การปรับตัวตามสภาพแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เข้าใจถึงพัฒนาการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัย กาลเวลา ตามเหตุปัจจัยต่าง ๆ เกิดความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น และสามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต เป็นพลเมืองดีของชาติและ สังคมโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากค่าสถิติพื้นฐาน 8 วิชาของคะแนนสอบ O-NET ในช่วงชั้นที่ 3 (ม.3) ประจำปีการศึกษา 2552 (ศูนย์แนะแนว และให้คำปรึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552) พบว่านักเรียนที่เข้าสอบในวิชาสังคมศึกษามีทั้งหมด 793,549 มีค่าเฉลี่ยของคะแนน 39.70 ซึ่งไม่ถึงครึ่ง และต่ำกว่าค่าฐานนิยมคือ 40.00 เมื่อเทียบคะแนนสูงสุด และต่ำสุดกับรายวิชาอื่น ๆ พบว่า คะแนนสูงสุดเท่ากับ 90 ต่ำกว่าอีก 5 รายวิชาคือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ สุขศึกษา และการทำงานอาชีพและเทคโนโลยี ส่วนคะแนนต่ำสุดคือ 0.00 ในส่วนนี้เท่ากันทุกวิชา จากคะแนนจะเห็นได้ว่านักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาสังคมอยู่ในเกณฑ์ต่ำ

การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดที่มีความจำเป็นสำหรับทุกคน หากต้องการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว การวินิจฉัย การประเมินการตัดสินใจ การวางแผนและคาดการณ์อนาคตต่าง ๆ เป็นไปอย่างราบรื่น ลดโอกาสความล้มเหลวจากการตัดสินใจที่ผิดพลาด จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2546) การคิดวิเคราะห์จึงเป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ เมื่อ นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ นักเรียนจะสามารถจำแนก และจัดหมวดหมู่หรือประเภทสิ่งต่าง ๆ อย่างมีหลักเกณฑ์ สามารถตัดสินใจอย่างเหมาะสมและใช้ความรู้ประยุกต์แก้ไขปัญหาในสถานการณ์อื่น ๆ ตลอดจนสามารถทำนายผลที่ตามมาได้ (สุกัญญา ศิริเลิศพรณนา, 2553)

การเรียนรู้แบบ Storyline เป็นการสอนวิธีหนึ่งที่ดีฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตจริง ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ที่ไตร่ตรอง การแก้ปัญหา สิ่งดีสิ่งที่เป็นประโยชน์ เป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการใช้หลักสูตรบูรณาการเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนเอง เป็นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

และประสบการณ์ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความหมายได้มาจากการเรียนรู้เกิดจากการกระทำของตนเองด้วยประสบการณ์ตรง (อรัทัย มูลคำ และ สุวิทย์ มูลคำ, 2542)

จากแนวคิดและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น สตอรี่ไลน์จึงเป็นนวัตกรรมที่สามารถพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านความรู้ เจตคติ ความสามารถในการคิด วิเคราะห์ ความถนัดและความสนใจของนักเรียนให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตประจำวัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ มาใช้ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ ทักษะการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมให้มีความหลากหลาย และก่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ โดยนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป
3. เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ โดยนักเรียนมีคะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ขึ้นไป

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้พระพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ จำนวน 12 แผน

2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเป็นการบูรณาการเนื้อหาสาระการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษา

ชั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และผูกเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกันให้นักเรียนได้ศึกษา มีส่วนประกอบสำคัญคือ ฉากตัวละคร การดำเนินชีวิต และปัญหาที่ต้องแก้ไข

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสังคมศึกษา หมายถึง ความสามารถทางการเรียนสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หน่วยการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา ซึ่งวัดได้จากคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นแบบปรนัยเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยวัดความรู้ของนักเรียนในด้านความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า

4. การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ผลคะแนนจากการทดสอบการคิดวิเคราะห์ภายหลังจากที่นักเรียน เรียนเรื่อง พระพุทธศาสนาแล้ว โดยใช้แบบทดสอบการคิดวิเคราะห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นซึ่งเป็นแบบปรนัยแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก วัดองค์ประกอบในการคิดวิเคราะห์ 3 ด้าน คือวิเคราะห์ ความสำคัญ วิเคราะห์ความสัมพันธ์และวิเคราะห์หลักการ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตของการวิจัย

1) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/12 โรงเรียนขอนแก่นวิทยายน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 58 คนโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2) ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่
ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์

ตัวแปรตาม คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

2. รูปแบบในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ซึ่งได้นำหลักการและขั้นตอนทางการวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (Kemmis and Mc Taggart, 1982 อ้างถึงใน ยาใจ พงษ์บริบูรณ์, 2537) เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยในแต่ละวงจรมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้ 1) ขั้นวางแผน (Plan) 2) ขั้นปฏิบัติการ (Act) 3) ขั้นสังเกตการณ์ (Observe) 4)

ขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติ (Reflect)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองปฏิบัติ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ จำนวน 1 หน่วย ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องพระพุทธศาสนา จำนวน 12 แผน ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติ ได้แก่ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน แบบสะท้อนผลการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แบบบันทึกการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน

3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินประสิทธิภาพของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.27 -0.78 มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.31-0.96 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.88 แบบวัดความสามารถทางการคิดวิเคราะห์เป็นแบบปรนัย ชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย ระหว่าง 0.22 - 0.78 มีค่าอำนาจจำแนก ระหว่าง 0.34-0.88 ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1) ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าสถิติพื้นฐานคือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการหาร้อยละ (Percentage)

2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้จากแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมการเรียนการสอนของครูและนักเรียน แบบสะท้อนผลการใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน แบบบันทึกการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน แบบบันทึกความคิดเห็นของนักเรียน โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อประเมินสภาพที่เกิดขึ้นว่าดีหรือไม่อย่างไร และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น โดยนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบความเรียง

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้พระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ประกอบด้วยฉาก ตัวละคร การดำเนินชีวิต

และปัญหา ผลการวิจัยวงจรที่ 1 พบว่า นักเรียนยังไม่ทราบขั้นตอนและวิธีการในการทำกิจกรรมอย่างชัดเจน และสมาชิกกลุ่มขาดความสามัคคีไม่ช่วยเหลือนานกลุ่ม จึงนำปัญหาที่พบมาแก้ไขในวงจรที่ 2 พบว่ากิจกรรมมีความหลากหลาย ทำให้นักเรียนเข้าใจในกิจกรรมมากขึ้น แต่ละกลุ่มมีความสามัคคีและช่วยเหลือกันมากขึ้น ได้ชิ้นงานรายกลุ่มและรายบุคคล ผู้วิจัยได้สังเกตและนำมาพัฒนาในวงจรที่ 3 พบว่านักเรียนสามารถปฏิบัติตามกิจกรรมได้ดี ทำงานเสร็จตามเวลาที่กำหนด มีความร่วมมือร่วมใจภายในกลุ่มอยู่ในระดับดีมากได้ผลที่น่าพอใจ

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 86.66 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 87.93 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีคะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยร้อยละ 77.66 และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 86.20 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การอภิปรายผล

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ สามารถอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ พระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ในแต่ละวงจรปฏิบัติการได้มีการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้และปรับปรุงการเรียนรู้โดยการประเมินผล การจัดกิจกรรมแต่ละแผนการเรียนรู้อย่างหลากหลายทั้งจากการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์นักเรียน แล้วนำผลการประเมินนั้นมาปรับปรุงและพัฒนากิจกรรม การเรียนรู้ในวงจรต่อไป

ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงจรที่ 1 พบว่า วงจรนี้มีปัญหามากที่สุด เนื่องจากนักเรียนไม่เคยปฏิบัติตามกิจกรรมในลักษณะนี้ จึงเกิดปัญหาที่สำคัญคือ นักเรียนที่ตั้งใจทำกิจกรรมมีเพียง 2-3 คนเท่านั้น ส่วนที่สมาชิกคนอื่น ๆ ไม่ช่วยทำงาน แต่ทำกิจกรรมอย่างอื่นแทน เช่น อ่านการ์ตูน คุยกับเพื่อนกลุ่มอื่น เป็นต้น คนที่ตั้งใจทำจึงรู้สึกท้อแท้ถูกเอาเปรียบ โดยในวงจรนี้ นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 73.42 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินจำนวน 58 คนคิดเป็นร้อยละ 100

ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงจรที่ 2 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80.25 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินจำนวน 48 คนคิดเป็นร้อยละ 82.8 จะเห็นได้ว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์สูงกว่าในวงจรที่ 1 เนื่องจากผู้วิจัยได้ปรับปรุงลักษณะของกิจกรรมให้เป็นรายบุคคล และสื่อกิจกรรมมีความหลากหลายมากขึ้น กำหนดระบบคะแนนสะสมของกลุ่ม ทำให้นักเรียนให้ความร่วมมือ เข้าใจกิจกรรมและบทบาทของตนเองมากขึ้น สามารถควบคุมเวลาในการทำกิจกรรมได้ดี นักเรียนช่วยเหลือกันภายในกลุ่มและกล้าแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนมากขึ้น กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายไม่น่าเบื่อ นักเรียนสามารถสรุปบทเรียนได้ด้วยตนเอง โดยมีผู้วิจัยทำหน้าที่แนะนำในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ

ผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการในวงจรที่ 3 พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83.56 มีนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ประเมินจำนวน 52 คนคิดเป็นร้อยละ 89.65 ซึ่งสูงกว่าในวงจรที่ 1 และ 2 ในวงจรนี้เน้นให้นักเรียนอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้ นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเกิดแนวความคิดที่มีความหลากหลาย และถ้ามีสมาชิกบางคนไม่ทำงานช่วยเพื่อนสมาชิกคนอื่น ๆ จะช่วยเพื่อนโดยการอธิบายเนื้อหาและ กิจกรรมให้เพื่อเข้าใจ ปัญหาที่พบในวงจรที่ 3 ไม่มาก เพราะนักเรียนเข้าใจกิจกรรมและบทบาทของตนเอง จึงปฏิบัติตามกิจกรรมได้ครบถ้วนและทันตามเวลาที่กำหนด จึงทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันมากขึ้น และมีส่วนร่วมกิจกรรมกลุ่ม สอดคล้องกับ อรรถมุขคำ และ สุวิทย์ มุลคำ (2542) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบ Story line เป็นการสอนวิธีหนึ่งที่ฝึกให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับชีวิตจริง ใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์ไตร่ตรอง รวมทั้งกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เพื่อจะเป็นแนวทางในการตัดสินใจในการแก้ปัญหา ตลอดจนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สิ่งดีสิ่งที่เป็นประโยชน์ โดยการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้วยการใช้หลักสูตรบูรณาการเป็นการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง การมีส่วนร่วมของผู้เรียนเอง ทำให้ได้ผลการเรียนรู้ที่มีความคงทน เป็นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และประสบการณ์ผลงานสร้างสรรค์ที่มีความหมายได้มาจากการเรียนรู้เกิดจากการกระทำของตนเองด้วยประสบการณ์ตรง

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 26.00 คิดเป็นร้อยละ 86.66 โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 51 คนคิดเป็นร้อยละ 87.93 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้

สามารถอภิปรายได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทำให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เกิดเป็นความรู้ที่คงทนทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับบุญทำ แผ่นชัยภูมิ (2552) ได้เปรียบเทียบความสามารถด้านการเขียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษเพิ่มขึ้น หลังการเรียนรู้ด้วยวิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์

3. ด้านความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ พบว่านักเรียนที่เรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์มีคะแนนการคิดวิเคราะห์เฉลี่ยเท่ากับ 23.30 คิดเป็นร้อยละ 77.66 โดยมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 50 คน คิดเป็นร้อยละ 86.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ที่เป็นเช่นนี้สามารถอธิบายได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผูกเป็นเรื่องราวที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง และนำหลักการแก้ปัญหานั้นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับ จานงค์ ศรีโมรา, จิราภรณ์ ศรีโมรา และ ประภาศรี แสงทองอร่าม (2551) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ เรื่องบรรยากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

ผลการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนสูงกว่าร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ชั่วโมงเรียนจะต้องมีความต่อเนื่องกัน และกิจกรรมที่ใช้จะต้องมีความหลากหลาย เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนจะได้เกิดความต่อเนื่องและกระตือรือร้นในการปฏิบัติกิจกรรม สามารถเชื่อมโยงเรื่องราวเข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียนได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรนำรูปแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ไปพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้อื่น เช่น หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เศรษฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น วิชา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย หรือเนื้อหาที่นักเรียนเข้าใจได้ยาก และในระดับอื่น ๆ เช่น ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนปลาย

2) นำการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบสตอรี่ไลน์ ไปใช้กับตัวแปรด้านอื่น ๆ เช่น การคิด อย่างมีวิจารณญาณ การคิดอย่างมีเหตุผล ความมีวินัย การทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และที่แก้ไขเพิ่มเติม**

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และ พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2552.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2546). **การคิดเชิงวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: ชัคเชสมิเดีย.

จานงค์ ศรีโมรา, จิราภรณ์ ศรีโมรา และประภาศรี แสงทองอร่าม. (2551). **การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้**

โดยใช้วิธีการสอนแบบสตอรี่ไลน์ เรื่องบรรยากาศ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการคิดวิเคราะห์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์.

- บุญทำ แผ่นชัยภูมิ. (2552). การใช้วิธีสอนแบบสตอรี่ไลน์เพื่อพัฒนาความสามารถทางการเขียนภาษาอังกฤษ
และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับกำลังพัฒนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยาใจ พงษ์บริบูรณ์. (2537). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research). ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2553,
จาก http://www.rmuti.ac.th/support/special/project/new/ar/Yachai_AR_2.pdf.
- ศูนย์แนะแนวและให้คำปรึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2552). คำสถิติพื้นฐานคะแนน
O-NET มัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2552. ค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2553, จาก <http://www.gdsatitcmu.com/>.
- สุกัญญา ศิริเลิศพรณา. (2553). ผลของการใช้เทคนิคแผนที่ความคิดในการสอนคณิตศาสตร์
เรื่องโจทย์ปัญหาสมการกำลังสองที่มีต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3.
สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรทัย มูลคำ และสุวิทย์ มูลคำ. (2542). Child centred: storyline method : การบูรณาการหลักสูตรและการเรียน
การสอนโดยเน้นผู้เรียน. เล่ม 2. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.